ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Petra Mikeše a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **M. I.**, zastoupený Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2019, čj. OAM-378/VL-07-ZA20-PD4-2008, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2020, čj. 1 Az 45/2019-32,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2020, čj. 1 Az 45/2019-32, **se ruší.**

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2019, čj. OAM-378/VL-07-ZA20-PD4-2008, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalobci se náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

IV. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

V. Ustanovenému zástupci Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, se **přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím žalobci neprodloužil podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, doplňkovou ochranu, kterou mu podle § 14a téhož zákona udělil v roce 2012 z důvodu vyhrocené situace v Bělorusku po prezidentských volbách v roce 2010, a opakovaně ji prodlužoval. Podle žalovaného došlo k takovým změnám v zemi původu, že udělení doplňkové ochrany již není zapotřebí. Žalobce nebude v případě návratu vystaven nebezpečí vážné újmy, nic mu nebrání v návratu do Běloruska.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Městského soudu v Praze. Namítal, že o neprodloužení doplňkové ochrany je možné rozhodnout jen tehdy, pokud okolnosti, které vedly k jejímu udělení, zanikly nebo se změnily do té míry, že již udělení doplňkové ochrany není zapotřebí. Případná změna okolností musí být významná a trvalá. Nestačí proto nově posuzovat naplnění podmínek udělení doplňkové ochrany, ale je potřeba současnou situaci srovnat s okolnostmi, za kterých byla udělena. V případě Běloruska k takové trvalé a významné změně nedošlo. Žalobci nemůže jít k tíži ani to, že žalovaný rozhodnutí o udělení a prodloužení doplňkové ochrany založil na ne příliš konkrétním a precizním vymezení důvodů. Bělorusko je stále nedemokratickou zemí a lidskoprávní situace se v něm nezměnila (k tomu žalobce odkázal na zprávy nevládních lidskoprávních organizací či zvláštního zpravodaje OSN pro lidská práva). Žalovaný sice shromáždil řadu zpráv o zemi původu, ale pracoval s nimi účelově a vybíral jen pasáže, které konvenují závěru o zlepšení situace. V ČR se žalobce účastnil demonstrací proti běloruskému režimu, ze kterých byly pořizovány fotografie publikované na internetu (včetně opozičních serverů, které běloruská vláda později zablokovala). Místní policie se jeho rodiny v Bělorusku dotazovala na důvody jeho pobytu v zahraničí. Žalobce má obavy také z postihu, který by pro něj plynul v zemi původu z toho, že v zahraničí žádal o mezinárodní ochranu.

[3] Městský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Žalovaný se podrobně zabýval zprávami o situaci v zemi původu a své závěry opřel o zcela konkrétní skutečnosti. Zdroje, ze kterých vycházel, jsou relevantní, aktuální a důvěryhodné. K situaci v Bělorusku se vyjádřil v rozsudku ze dne 9. 1. 2020, čj. 7 Azs 168/2019-33, také Nejvyšší správní soud, podle kterého je sice tamější situace z hlediska dodržování lidských práv problematická, to ale neznamená, že je tomuto negativnímu vlivu vystaven kterýkoliv občan této země. Tyto závěry soud přejal také v několika dalších nedávných rozhodnutích týkajících se občanů Běloruska, kterým nebyla prodloužena doplňková ochrana z důvodu kvalifikovaných změn v zemi původu. Zprávy o zemi původu, na kterých žalobce založil svou argumentaci, hovoří o tom, že aktivisté, novináři, právníci, nezávislá média apod. musí čelit obtěžování a tlaku vlády. Stát omezuje svobodu shromažďování, sdružování a projevu. To neodporuje zprávám, ze kterých vyšel žalovaný, který ostatně nedemokratičnost Běloruska připustil. Žalovaný ale dospěl správně k závěru, že ve srovnání s rokem 2012, kdy žalobce získal doplňkovou ochranu, se situace v zemi původu změnila. Doplňková ochrana byla žalobci navíc udělena pouze z důvodu neuspokojivé situace v Bělorusku, nikoliv v důsledku jeho osobní situace. Městský soud si byl vědom také probíhajících nepokojů v Bělorusku souvisejících s prezidentskými volbami v roce 2020, kdy došlo k zatýkání účastníků protivládních demonstrací. Těch se ale žalobce neúčastnil. Nelze předjímat, že se vůbec do Běloruska navrátí a do demonstrací zapojí. Žalobce nepatří do skupiny osob, které jsou v Bělorusku vystaveny potížím se státními orgány, v Bělorusku není trestně stíhán, nebyl politickým vězněm a jeho politické aktivity

nebyly a nejsou nijak výrazné. Pokud bude mít za to, že doplňkovou ochranu s ohledem na aktuální situaci potřebuje, může si o ni znovu požádat.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti tomuto rozsudku brojí žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížností. Předně upozornil na to, že mu nebylo doručeno usnesení, jímž mu Nejvyšší správní soud ustanovil zástupce. Nemohl jej proto kontaktovat a ke vzájemnému setkání došlo až den před skončením lhůty k doplnění důvodů kasační stížnosti. Přijatelnost kasační stížnosti zdůvodnil tím, že městský soud hrubě pochybil mj. při posouzení důkazního břemene v řízení o prodloužení doplňkové ochrany. Jeho pochybení mohlo mít dopad do stěžovatelova hmotněprávního postavení a náprava tohoto pochybení by také mohla mít význam přesahující posuzovanou věc.

[5] Napadený rozsudek shledává stěžovatel nepřezkoumatelným, protože neobsahuje řádně a logicky zdůvodněné úvahy o zlepšení situace v Bělorusku. Učiněné závěry navíc nejsou ani důkazně podložené zprávami o zemi původu, neboť žalovaný nesprávně přesunul důkazní břemeno na stěžovatele a současně jeho relevantní tvrzení a navržené důkazy zcela pominul. Podklady pro vydání rozhodnutí v odůvodnění použil selektivně v neprospěch stěžovatele. Žalovaný ani městský soud patřičně neodůvodnili, proč se odmítli zabývat aktuálními zprávami o zemi původu, které zpochybňovaly závěry žalovaného. Závěry městského soudu i žalovaného jsou v rozporu se zásadou materiální pravdy, protože žalovaný nedostál své povinnosti zjistit řádně skutkový stav a městský soud jeho pochybení nenapravil. Městský soud také zcela pominul v žalobě namítané zásadní pochybení spočívající v nezohlednění individuálních okolností stěžovatelova příběhu (k tomu stěžovatel odkázal na rozsudek NSS ze dne 14. 9. 2017, čj. 1 Azs 209/2017-49). Městský soud ani nepřezkoumal žalobní námitku mířící proti selektivnímu výběru informací ze zpráv o zemi původu, přestože stěžovatel v žalobě odkazoval na konkrétní pasáže daných zpráv, které závěry žalovaného jednoznačně vyvrací.

[6] Městský soud i žalovaný k posouzení věci přistoupili chybně. V řízení o prodloužení doplňkové ochrany bylo povinností žalovaného, aby doložil, že již nejsou dány skutečnosti, které jej vedly k udělení a prodlužování doplňkové ochrany. Není proto samo o sobě rozhodující, jestli současný režim je mírnější než předchozí. Podle rozsudku městského soudu ze dne 11. 9. 2018, čj. 4 Az 68/2017-58, musí žalovaný v případě, že hodlá odepřít prodloužení doplňkové ochrany, prokázat změnu okolností, které dříve považoval za klíčové. Aktuální zprávy o zemi původu ve skutečnosti potvrzují, že nebyly splněny podmínky pro neprodloužení doplňkové ochrany. V Bělorusku nenastala žádná zásadní změna rozhodných okolností a žalovaný ji ani neprokázal. Závěr o změně situace v Bělorusku od roku 2012 nemůže obstát. Stěžovatel od počátku tvrdí, že v případě návratu bude terčem Lukašenkova režimu kvůli svým aktivitám po útěku do ČR. Jeho příbuzní jsou v zemi původu terčem policejních kontrol. Lukašenkův režim v poslední době do ČR jednoznačně vzkázal, že zde žijící Bělorusové jsou úhlavními nepřáteli běloruského lidu. Závěr soudu, dle nějž stěžovatel neuváděl žádné specifické okolnosti svého případu svědčící o jeho větším ohrožení oproti jiným Bělorusům, jsou proto v rozporu se skutkovým stavem.

[7] Napadený rozsudek je s ohledem na aktuální bezpečnostně-politickou a lidskoprávní situaci v Bělorusku také v rozporu se zásadou *non-refoulement,* která je jednou z výjimek ze soudního přezkumu omezeného jen na žalobní body (k tomu stěžovatel odkázal na usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009-84). Městský soud měl provést zhodnocení jemu známých skutečností o brutálních represích probíhajících v Bělorusku, včetně jejich mezinárodního přesahu do ČR a na občany Běloruska zde žijící. Závěr městského soudu o nejistém návratu stěžovatele do Běloruska a následném zapojení do demonstrací je nepodložený a nepřípadný. Je zjevné, že situace v Bělorusku v době rozhodování soudu znemožňovala a znemožňuje návrat do Běloruska. Soudu bylo také známo, že stěžovatel v minulosti nedostal trvalý pobyt. Neprodloužením doplňkové ochrany proto přišel o jediný dostupný pobytový titul.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby ji Nejvyšší správní soud odmítl pro nepřijatelnost, případně ji zamítl. Má za to, že kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Své rozhodnutí považuje za zákonné, provedl veškeré potřebné důkazy a své úvahy dostatečně a srozumitelně odůvodnil. Vyšel z judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se situace v Bělorusku ve vztahu k jednotlivcům. I městský soud věc správně vyhodnotil a námitkami stěžovatele se zabýval. Tvrzení, že se stěžovatel v případě návratu do Běloruska stane terčem režimu, je nepodloženou fabulací. Protože žalovaný rozhodnutí vydal v srpnu 2019, nemohl se v něm zabývat nejnovějším vývojem v Bělorusku v roce 2020.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud předně považuje za potřebné vyjasnit situaci týkající se doručování usnesení ze dne 18. 1. 2021, čj. 8 Azs 254/2020-35, kterým byl stěžovateli ustanoven zástupce pro toto řízení. Soud dané usnesení dne 18. 1. 2021 řádně doručil do datové schránky ustanoveného zástupce. Vedle toho jej doručoval také samotnému stěžovateli na adresu, kterou v kasační stížnosti uvedl a která je rovněž vedena v evidenci žadatelů o mezinárodní ochranu, a to nejprve zásilkou nikoliv do vlastních rukou (obálkou typu III), která se soudu vrátila jako nedoručená, a následně i do vlastních rukou stěžovatele (obálkou typu I). Protože stěžovatel nebyl při doručování zastižen, byla mu dne 26. 1. 2021 zanechána na dané adrese výzva k vyzvednutí písemnosti. Protože si písemnost nevyzvedl, byla doručena fikcí dne 5. 2. 2021 (§ 49 odst. 4 o. s. ř., ve spojení s § 42 odst. 5 s. ř. s.). Lze dodat, že dle doloženého záznamu o jednání se stěžovatel s ustanoveným zástupcem v rámci lhůty pro doplnění kasační stížnosti setkal a kasační stížnost byla řádně doplněna. Pokud stěžovatel za daných okolností považoval lhůtu stanovenou k doplnění důvodů kasační stížnosti za nedostatečnou, mohl v souladu s § 106 odst. 3 s. ř. s. požádat o její prodloužení, což však neučinil.

[10] Následně soud přistoupil k hodnocení toho, zda je kasační stížnosti přijatelná ve smyslu § 104a odst. 3 s. ř. s. K tomu, kdy je kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná, existuje již ustálená judikatura (viz zejm. usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná, neboť nelze vyloučit, že se krajský soud dopustil zásadního pochybení s dopadem do hmotněprávního postavení

stěžovatele, neboť závěry, které učinil, se zásadně liší od závěrů vyplývajících z nedávné rozhodovací praxe zdejšího soudu týkající se občanů Běloruska s udělenou doplňkovou ochranou, kterou jim žalovaný v letech 2018 či 2019 neprodloužil z důvodu zlepšení situace v zemi původu (viz rozsudky ze dne 11. 2. 2021, čj. 7 Azs 249/2020-29, ze dne 7. 4. 2021, čj. 7 Azs 203/2020-85, a čj. 7 Azs 248/2020-27).

[11] Nejvyšší správní soud v návaznosti na to přistoupil k samotnému hodnocení uplatněných kasačních námitek, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[12] Kasační námitky uplatněné v dané věci stěžovatelem především zpochybňují závěry městského soudu, k nimž dospěl při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ve vztahu k naplnění podmínek k prodloužení doplňkové ochrany vzhledem k situaci v Bělorusku. Stěžovatel především namítá, že městský soud nenapravil pochybení žalovaného týkající se zjištěného skutkového stavu, resp. že jeho související závěry jsou nepřezkoumatelné.

[13] Podle § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu *ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále hrozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a).*

[14] Podstatou řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení toho, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2009, čj. 1 Azs 34/2009-55). Správní orgán pak nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany, nebo zda se naopak situace v domovském státě cizince stabilizovala a tato změna je natolik významné a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (srov. bod 22 rozsudku NSS ze dne 24. 7. 2013, čj. 6 Azs 15/2013-35).

[15] V nyní projednávané věci žalovaný dne 1. 3. 2012 udělil stěžovateli doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu. Uvedl sice, že stěžovateli v případě návratu do vlasti samy o sobě nehrozí žádné potíže přímo ve vztahu k jeho osobě, které by naplňovaly definici vážné újmy, nicméně situace po prezidentských volbách v roce 2010 je taková, že byli zadrženi někteří opoziční politici, političtí aktivisté a demonstranti. S ohledem na tyto násilné represe považoval situaci z hlediska bezpečnosti za kritickou a v případě stěžovatele proto nemohl vyloučit hrozbu vážné újmy. Rozhodnutím ze dne 26. 3. 2013 žalovaný doplňkovou ochranu prodloužil o 24 měsíců, rozhodnutím ze dne 29. 4. 2015 o dalších 24 měsíců a rozhodnutím ze dne 30. 6. 2017 o 12 měsíců. Doplňkovou ochranu prodlužoval s odůvodněním, že důvody, pro které byla doplňková ochrana udělena, stále trvají. Situaci hodnotil jako neuspokojivou, protože Bělorusko stále nezaručuje spravedlivý proces, dochází k hrubému zacházení ze strany policejních orgánů nebo nespravedlivému zadržování demonstrantů, k omezování svobody projevu, sdružování a shromažďování. Vláda nespolupracuje se zvláštním zpravodajem OSN a podle Evropské banky pro podporu a rozvoj země z hlediska lidských práv neprošla systémovou změnou. Nebylo možné vyloučit, že by mučení, nelidské či ponižující zacházení hrozilo i stěžovateli. V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaný stran situace v zemi původu vyšel z *Informace MZV ČR čj. 113939-6/2019_LPTP* ze dne 6. 6. 2019, *Informace OAM – Bělorusko: Bezpečnostní a politická situace v zemi* ze dne 14. 6. 2019, ze *Zprávy MZ USA o dodržování*

lidských práv v Bělorusku za rok 2018 ze dne 13. 3. 2019 a z *Informace Jamestown Foundation/Euroasia Daily Monitor* ze dne 18. 1. 2018. Po zhodnocení jejich obsahu konstatoval, že v Bělorusku došlo v období od udělení doplňkové ochrany k podstatnému vývoji v zahraničně-politickém směřování země, dochází k postupnému sbližování se západními zeměmi, což se pozitivně projevuje právě v oblasti dodržování lidských práv. Jelikož stěžovateli byla doplňková ochrana z důvodu celkové neuspokojivé situace v oblasti dodržování lidských práv v Bělorusku, odpadly vzhledem k vývoji tamní situace okolnosti, pro které byla doplňková ochrana udělena.

[16] Nejvyšší správní soud v návaznosti na shora uvedené především poukazuje na to, že na základě totožných zpráv o situaci v Bělorusku žalovaný učinil obdobné závěry také ve svých dalších rozhodnutích, jimiž se Nejvyšší správní soud zabýval ve výše již citovaných rozsudcích ve věcech sp. zn. 7 Azs 249/2020 a sp. zn. 7 Azs 248/2020. Velmi podobná pak byla situace také v dalším z výše citovaných rozsudků ve věci sp. zn. 7 Azs 203/2020. Jak především plyne z odůvodnění označených rozhodnutí, Nejvyšší správní soud zde v návaznosti na obdobné kasační námitky jako v nynější věci nesdílel názor žalovaného, resp. městského (krajského) soudu, že by z obsahu výše označených zpráv o zemi původu bylo možno usuzovat na významnou změnu poměrů v oblasti lidských práv v Bělorusku, která by odůvodňovala zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany. Jak již kasační soud upozornil, z daných zpráv totiž naopak mj. plyne, že v Bělorusku dochází ze strany státu k mučení, svévolnému zatýkání a věznění, bití zadržovaných osob, svévolnému či nezákonnému zasahování do soukromí, neopodstatněnému omezování svobody projevu, tisku a internetu včetně cenzury, blokování webových stránek. Činitelé na všech úrovních fungovali beztrestně a nepodnikali kroky ke stíhání či potrestání úředníků ve vládě či bezpečnostních složkách, kteří se dopustili porušení lidských práv. Případné stížnosti ohledně zákonnosti uvěznění jsou často zastavovány a ignorovány. Pokud byla určitá osoba před opuštěním země v hledáčku milice (obdoba naší policie), budou se o ni tyto instituce zajímat i po jejím návratu do země po delším pobytu v zahraničí.

[17] Ve shodě s citovanou judikaturou lze i v nyní projednávané věci poukázat na to, že při porovnání obsahu zpráv o zemi původu, z nichž žalovaný vycházel při udělení doplňkové ochrany stěžovateli (ve věcech sp. zn. 7 Azs 249/2020 a sp. zn. 7 Azs 248/2020 byla doplňková ochrana udělena v roce 2013) a výše citovaných aktuálních zpráv, lze konstatovat, že závěry žalovaného o podstatném zlepšení bezpečnostních poměrů jsou v rozporu se správním spisem a rovněž jsou částečně nepřezkoumatelné. Z informací shromážděných ve správním spisu a stručně shrnutých výše nevyplývá, že situace v Bělorusku se nějak zásadně nezměnila. I v nyní projednávané věci je třeba zdůraznit, že Nejvyššímu správnímu soudu není zcela jasné, na jakých skutkových a právních závěrech stojí závěr žalovaného (aprobovaný zde městským soudem) o neexistenci vážné újmy. Nejvyšší správní soud taktéž již dříve v rámci shora označených rozhodnutí zdůraznil, že skutečnost, že stěžovatel není představitelem opozice a ani nebyl pronásledován za uplatňování politických práv, je v tomto ohledu nerozhodná, jelikož tomu tak bylo i v době udělení doplňkové ochrany (a jejího předchozího prodlužování).

[18] Nejvyšší správní soud samozřejmě nepřehlédl, že městský soud, pokud jde o spornou otázku, v nyní projednávané věci poukázal na jinou existující judikaturu zdejšího

soudu týkající se situace v Bělorusku. V tomto ohledu je nicméně třeba upozornit na to, že ve věci sp. zn. 7 Azs 168/2019 zdejší soud pouze uzavřel, že ač je Bělorusko považováno z hlediska dodržování lidských práv za problematickou zemi, neznamená to nutně, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven. Tento stručný závěr, na který v napadeném rozsudku přímo odkázal i městský soud, se však týká přezkumu rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany (včetně doplňkové ochrany), nikoliv rozhodnutí o neprodloužení (již udělené) doplňkové ochrany. Předpoklady vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrana na straně jedné a o prodloužení doplňkové ochrany na straně druhé se liší z hlediska požadavků plynoucích ze zákona i dovozených judikaturou (viz výše). Jde-li o další judikaturu, na kterou městský soud v napadeném rozsudku taktéž odkázal (zejm. rozsudek NSS ze dne 15. 5. 2020, čj. 10 Azs 20/2020-40), s tou se kasační soud argumentačně vypořádal již ve výše citovaných rozhodnutích sedmého senátu. Zdůraznil zde především, že v dané věci žadatel dovozoval hrozbu vážné újmy z toho, že mu byla v ČR udělena doplňková ochrana, nikoliv proto, že byl v minulosti vystaven intenzivnímu dohledu běloruské policie (v nyní projednávané věci stěžovatel sice také zmínil hrozbu související se žádostí o mezinárodní ochranu, nicméně hrozbu vážné újmy předně dovozoval z jiných skutečností, viz např. odst. [2] tohoto rozsudku). Ve věci posuzované desátým senátem žalovaný rovněž vyvrátil, že by daného žadatele běloruské státní orgány považovaly za spolupracovníka politické opozice, jakož i tvrzení o jeho politické aktivitě.

[19] Kasační soud má za to, že nyní projednávaná věc se spíše blíží okolnostem věcí projednávaných sedmým senátem ve shora citovaných aktuálních rozhodnutích, s jejichž závěry se ztotožňuje. Poukázal-li městský soud v napadeném rozsudku ve shodě se žalovaným na to, že stěžovateli byla doplňková ochrana udělena a následně prodlužována z důvodu neuspokojivé obecné situace v Bělorusku a nikoliv jím tvrzených potíží (těmi byly zejm. pronásledování policií a kriminálními živly, resp. donucení opustit státní podnik Fandok, neboť stěžovatel se odmítal účastnit schůzí Běloruského patriotického svazu), je třeba upozornit na to, že obdobná byla situace i ve věci již zdejším soudem řešené pod sp. zn. 7 Azs 203/2020. Nejvyšší správní soud zde zrušil napadený rozsudek městského soudu i žalobou napadené rozhodnutí v obdobné situaci, kdy „*žalovaný žalobci udělil doplňkovou ochranu (...) z důvodu obecného politického dění a vývoje v Bělorusku po prezidentských volbách v roce 2010, kvůli němuž nebylo možné považovat bezpečnostní situaci v Bělorusku za natolik uspokojivou, aby umožňovala bezpečný návrat žalobce do vlasti*“.

[20] V návaznosti na stěžovatelem uplatněné kasační námitky je proto i v nyní projednávané věci třeba zdůraznit, že v řízení o žádosti o prodloužení doplňkové ochrany musí správní orgán doložit, že skutkové okolnosti, které jej dříve vedly k udělení doplňkové ochrany, již nyní nejsou dány. Je třeba hodnotit, jaké argumenty vedly správní orgán k udělení doplňkové ochrany a zda tyto argumenty byly aktuálními zprávami o zemi původu vyvráceny. Dle Nejvyššího správního soudu žalovaný v tomto stěžejním bodě neunesl své důkazní břemeno. Nejvyšší správní soud v souladu s výše citovanou judikaturou shledal, že závěry městského soudu a žalovaného, dle kterých vzhledem k vývoji situace v Bělorusku odpadly okolnosti, pro které byla stěžovateli doplňková ochrana udělena, nemají dostatečnou oporu ve správním spise, a v důsledku toho jsou též nepřezkoumatelné. Bude proto na žalovaném, aby se těmito skutečnostmi zabýval a opětovně je hodnotil.

[21] Jde-li o námitku stěžovatele, která směřovala k porušení principu *non-refoulement* a nezohlednění skutečností nastalých po vydání rozhodnutí žalovaného v rámci řízení před městským soudem, je třeba připomenout, že sám městský soud si byl vědom své povinnosti napadené rozhodnutí přezkoumat podle skutkového stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (odst. 8 napadeného rozsudku), přičemž k aktuální situaci v Bělorusku se v rámci odůvodnění též stručně vyjádřil (odst. 25. napadeného rozsudku). Pokud by městský soud odmítl zohlednit nové skutečnosti (pro danou věc relevantní), byl by samozřejmě jeho postup vadný. Vzhledem ke zrušení napadeného rozsudku městského soudu i žalobou napadeného rozhodnutí je však zřejmé, že se aktuální situací v Bělorusku bude žalovaný opětovně v novém řízení zabývat, a proto je již nadbytečné hodnotit, zda a k jakým nově nastalým skutečnostem měl městský soud v daném řízení ještě přihlížet.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek městského soudu zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Jelikož již v řízení před městským soudem byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí žalovaného [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.], Nejvyšší správní soud zrušil i rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Žalovaný je v dalším řízení vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

[23] V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu dle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí městského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází soudní řád správní z celkového úspěchu ve věci (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[24] Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Úspěch ve věci se posuzuje dle osudu žalobou napadeného správního rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že výsledkem soudního přezkumu před správními soudy bylo zrušení správního rozhodnutí, je nutno konstatovat, že stěžovatel měl ve věci plný úspěch. Stěžovatel však v řízení před městským soudem ani v řízení o kasační stížnosti náhradu nákladů nepožadoval a ani ze soudních spisů neplyne, že by mu náklady vznikly, proto Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení stěžovateli nepřiznal.

[25] Stěžovateli byl v řízení o kasační stížnosti ustanoven jako zástupce advokát Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Odměna ustanovenému zástupci náleží za poskytnutí dvou úkonů právní služby dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spočívajících v první poradě včetně převzetí věci [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu] a v doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], při sazbě 3 100 Kč za úkon právní služby [dle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Pokud

jde o náhradu hotových výdajů, ta je stanovena paušálně v § 13 odst. 3 advokátního tarifu, a to ve výši 300 Kč za každý jeden úkon právní služby. Na náhradě hotových výdajů proto ustanovenému zástupci náleží částka 600 Kč. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce je plátcem DPH, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani ve výši 21 %. Celkem tedy přiznal Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci na odměně za zastupování stěžovatele a na náhradě hotových výdajů částku 8 228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 27. května 2021

Milan Podhrázký
předseda senátu